

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Ropczycach.

System zarządzania w Banku Spółdzielczym w Ropczycach

System zarządzania stanowi wewnętrzny instrument Banku mający zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności, w szczególności bezpieczeństwo zgromadzonych w nim środków. Celem systemu zarządzania jest wspomaganie prawidłowego, efektywnego i skutecznego kierowania Bankiem. Z uwagi na fakt, iż działalności bankowej nieodłącznie towarzyszy ryzyko, co wpływa na niepewność osiągnięcia założonych celów, Bank dokonuje integracji systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w ramach kompleksowego systemu zarządzania Bankiem.

System zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ropczycach

W Banku istnieje zorganizowany i sformalizowany system zarządzania ryzykiem. Proces zarządzania ryzykiem prowadzony jest na podstawie pisemnych strategii, polityk oraz procedur przyjętych przez Zarząd Banku. Strategie i polityki zatwierdzane są przez Radę Nadzorczą Banku.

Obowiązujący system zarządzania ryzykiem zapewnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka oraz jego kontroli. Rozdzielenie to zostało określone w wewnętrznych przepisach Banku regulujących strukturę organizacyjną Banku oraz zakres działania poszczególnych jednostek / komórek organizacyjnych Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ropczycach uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne, którym zostały przypisane określone zadania:

- 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno - finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
- 2) **Komitet Audytu** wspiera działania Rady Nadzorczej Banku poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej Banku swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

- 3) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne - dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
- 4) **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję w/w Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.
- 5) **Główny księgowy** odpowiada za zapewnienie płynności bieżącej Banku oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu ryzyka płynności w Banku.
- 6) **Komórka monitorująca ryzyko (Zespół ds. Analiz Ryzyk)** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. W ramach Zespołu funkcjonuje Stanowisko ds. Bezpieczeństwa.
- 7) **Zespół Analityków Kredytowych** odpowiada za ocenę ryzyka transakcji kredytowych.
- 8) **Zespół ds. Weryfikacji Kredytowych i Monitoringu** odpowiada za monitorowanie ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz za przygotowanie propozycji klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych, a także opiniuje ryzyko transakcji kredytowych powyżej kwot wskazanych w schemacie kompetencji decyzyjnych.
- 9) **Stanowisko ds. zarządzania wierzytelnościami trudnymi** odpowiada za zarządzanie ekspozycjami objętymi procesem restrukturyzacji bądź windykacji.
- 10) **Stanowisko ds. zgodności** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
- 11) **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** – wspomaga procesy kontroli wewnętrznej w zakresie niezastrzeżonym dla Stanowiska ds. zgodności oraz audytu wewnętrznego. Realizuje zadania kontrolne przewidziane dla uczestnika systemu ochrony instytucjonalnej m.in. w ramach tzw. II linii obrony.
- 12) **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania

oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony jednostce zarządzającej systemem ochrony SOZ BPS.

- 13) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank w ramach oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego określa mapę ryzyka istotnego w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk, z uwzględnieniem modelu biznesowego Banku.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021 r. (z późn. zm.) oraz w Dyrektywie 2013/36 UE z dnia 26 czerwca 2013 r. (z późn. zm.), tj. ryzyko koncentracji, rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyko inwestycji finansowych. Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:

- 1) ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe,
- 2) ryzyko operacyjne,
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 4) ryzyko płynności i finansowania,
- 5) ryzyko braku zgodności,
- 6) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
- 7) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- 8) ryzyko biznesowe (w tym wyniku finansowego),
- 9) ryzyko bancassurance,
- 10) ryzyko (utruty) reputacji,
- 11) ryzyko ICT,
- 12) ryzyko ESG,
- 13) inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, na podstawie Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) Gromadzenie informacji.
- 2) Identyfikację i ocenę ryzyka.
- 3) Limitowanie ryzyka.
- 4) Pomiar i monitorowanie ryzyka.
- 5) Raportowanie.
- 6) Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Niezależne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku polega na:

- 1) Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
- 2) Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
- 3) Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
- 4) Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych. Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku.

Apetyt na ryzyko określony jest poprzez akceptowalny poziom łącznego współczynnika kapitałowego, jak również akceptowalny poziom wskaźników poszczególnych rodzajów ryzyka, który dostosowany jest do skali i złożoności działalności Banku.

W Banku funkcjonuje sformalizowany system informacji na temat ryzyk, w ramach systemu informacji zarządczej. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka, które zostały uznane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowane jest do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podjęcia decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Częstotliwość, terminy sporządzania raportów/sprawozdań oraz autorów i odbiorców określa Instrukcja sporządzania informacji zarządczej.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej w zakresie istotnych ryzyk umożliwia Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej ocenę poziomu podejmowanego ryzyka.

System kontroli wewnętrznej obowiązujący w Banku Spółdzielczym w Ropczycach

I. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej:

1. Cele systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2. Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej:

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) Wytyczne Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS dotyczące wdrożenia Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 6) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

3. Funkcja kontroli:

- 1) Na funkcję kontroli składają się:
 - a) mechanizmy kontrolne;
 - b) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - c) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
- 2) Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.
- 3) Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - a) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - b) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

4. Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej:

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- a) Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, którą pełnią jednostki/komórki organizacyjne umiejscowione w głównej mierze w Pionie handlowym oraz Pionie finansowo-księgowym,
- b) Poziom II to Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz inne stanowiska / komórki organizacyjne w strukturach Banku, niezależne od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I, tj. członkowie Zarządu, pozostałe komórki organizacyjne podległe Prezesowi Zarządu w Pionie zarządzania, oraz osoby, którym powierzono pełnienie określonych funkcji (np. Koordynator Programu Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, Inspektor Ochrony Danych). Kontrole

Poziomu II uwzględniają także monitorowanie poziomu ryzyka Banku przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (monitorowanie systemowe).

- c) Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

5. Kontrola realizowana na Poziomie I:

- 1) Kontrola na Poziomie I jest realizowana we własnym zakresie przez Bank.
- 2) Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
- 3) Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

6. Kontrola realizowana na Poziomie II:

- 1) Kontrola na Poziomie II jest realizowana we własnym zakresie przez Bank.
- 2) Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
- 3) Kontrola, o której mowa w ppkt 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
- 4) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS realizuje także czynności kontrolne II Poziomu w stosunku do Banku (i innych uczestników tego Systemu) w zakresie monitorowania poziomu ryzyka w ujęciu systemowym. Kontrola ta nie zwalnia Banku z realizacji czynności kontrolnych i nadzorczych w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 5) W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, realizującej ustawowe zadania komórki do spraw zgodności.

7. Kontrola realizowana na Poziomie III

- 1) Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w tym Banku.

- 2) Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
- 3) W strukturach Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
- 4) Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

II. Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej.

1. Zarząd Banku

- 1) Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz stanowisko/komórkę do spraw zgodności.
- 2) Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowisku/komórce do spraw zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku/pracowników tej komórki.
- 3) Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- 4) W przypadku wykrycia nieprawidłowości w ramach systemu kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
- 5) W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

- b) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu Banku raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
 - 6) Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ppkt 5.
 - 7) Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku, jego podmiotów zależnych lub innych uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Rada Nadzorcza Banku
- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
 - 2) Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:
 - a) Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
 - b) Zarządu Banku,
 - c) Komitetu Audytu Banku,
 - d) Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
 - 3) Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II Poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Ocena dokonywana jest na podstawie:
 - a) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym,
 - b) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
 - c) raportów z działalności audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - d) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
 - e) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku.
 - 4) Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
 - 5) Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ppkt 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
 - 6) Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny, o której mowa w ppkt 3.

- 7) W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
- a) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - b) zatwierdza Politykę zgodności Banku;
 - c) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

3. Komitet Audytu:

Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet Audytu, który działa zgodnie z odrębnymi przepisami. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i systemu zarządzania, w tym systemu kontroli wewnętrznej. Komitet Audytu opiniuje system kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności tego systemu.

III. Umiejscowienie, zakres zadań i niezależność komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

1) Komórka ds. zgodności

Komórką ds. zgodności w Banku jest Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, które jest samodzielną komórką organizacyjną, wyodrębnioną w strukturze organizacyjnej określonej w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Ropczycach”.

Zarząd Banku wdrożył odpowiednie mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, w tym:

- a) Zarząd Banku zapewnił:
- formalny status tej komórki organizacyjnej, wyodrębnionej w strukturze organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu Banku;
 - odpowiednie zasoby finansowe dla Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej z przeznaczeniem na szkolenia konieczne do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności pracowników tej komórki organizacyjnej;
 - narzędzia informatyczne w postaci sprzętu oraz systemów informatycznych koniecznych do wykonywania powierzonych pracownikom Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej zadań;
 - środki finansowe do pozyskiwania przez Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej niezależnych opinii lub analiz prawnych z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

- b) Powołanie pracownika Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
- c) Odwołanie pracownika Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej, po uprzednim wysłuchaniu tej osoby przez Radę Nadzorczą.
- d) W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
- e) Zarząd Banku niezwłocznie informuje Komisję Nadzoru Finansowego o zmianie pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
- f) Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, spełniająca wymogi przewidziane w przepisach prawa dotyczących polityki wynagrodzeń, jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą i nie odbiega od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.
- g) Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej nie powinna być uzależniona od wyników finansowych Banku.
- h) Wysokość poziomu wynagrodzenia pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej podlega monitorowaniu względem pracowników Centrali Banku.
- i) Informacja dotycząca wynagrodzeń pracowników Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w cyklach rocznych przekazywana jest Prezesowi Zarządu Banku oraz Radzie Nadzorczej.

Do podstawowych zadań Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w ramach systemu zarządzania należy:

- a) zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności z przepisami prawa.
- b) w ramach funkcji kontroli:
 - zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w zakresie określonym w regulacjach wewnętrznych;
 - przeprowadzanie testowania poziomego i pionowego przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w zakresie zapewniania zgodności,
 - przeprowadzanie testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w obszarach, w których identyfikowany jest brak niezależnego testowania pionowego realizowanego przez inne komórki organizacyjne,

- c) administrowanie i aktualizacja informacji w matrycy funkcji kontroli,
 - d) opracowywanie i raportowanie wyników testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych w Banku,
 - e) monitorowanie podejmowanych działań naprawczych na bazie identyfikowanych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontrolnych,
 - f) przeprowadzanie kontroli w Banku na zlecenie Prezesa Zarządu Banku.
- 2) Komórka audytu wewnętrznego
- Zadania komórki audytu wewnętrznego w Banku wykonywane są przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Zakres zadań i niezależność komórki audytu wewnętrznego określają wewnętrzne uregulowania Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

IV. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

- 1) Rada Nadzorcza Banku corocznie dokonuje oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:
- ocena realizacji zatwierdzonych celów strategicznych,
 - osiągnięcie założeń finansowych na dany rok, w tym minimalnych poziomów wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - ocena zmaterializowania ryzyka reputacji Banku,
 - wyniki kontroli/przeglądów/audytów Spółdzielni i audytów zewnętrznych realizowanych przez komórki wewnętrzne i zewnętrzne Banku,
 - ilość błędów znaczących i krytycznych identyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
 - trend w ilościach skarg Klientów do KNF z uwzględnieniem trendu skarg zasadnych,
 - ilość i kwota strat operacyjnych (trend),
 - przekraczanie limitów ustanowionych przez Bank.
- 2) Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS trzecia linia obrony (tj. audyt wewnętrzny) jest realizowana przez Spółdzielnię. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni. Ocena ta jest następnie wykorzystywana przez Radę Nadzorczą Banku do dokonania oceny całego systemu kontroli wewnętrznej.
- 3) Kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej podlegają okresowej (corocznej) weryfikacji.
- 4) Rada Nadzorcza ocenia system kontroli wewnętrznej na podstawie raportów i sprawozdań przygotowanych przez Zarząd Banku oraz Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, a także na podstawie opinii wydawanej przez Komitet Audytu. W 2025 r. ocena systemu kontroli wewnętrznej Banku za 2024 r. została dokonana przez Radę Nadzorczą dnia 23.04.2025 r. Rada Nadzorcza pozytywnie

oceniła adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym funkcji kontroli i komórki ds. zgodności. Ostatnia ocena systemu kontroli wewnętrznej Banku za 2025 r. została dokonana przez Radę Nadzorczą w dniu 24.04.2026 r. – w wyniku tej oceny Rada Nadzorcza również pozytywnie oceniła adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym funkcji kontroli i komórki ds. zgodności. Bank poinformował o wynikach przeprowadzonej oceny Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.